Tasavvuf Demek Sünnete Bağlılık Demektir

TASAVVUF DEMEK SÜNNETE BAĞLILIK DEMEKTİR

Her türlü ithama maruz bırakılarak mağdur edilen tasavvufa, insaf nazarıyla bakanlar bulmak zordur. Hatta onları itham etmekteki cüret, bazen utanmazlık derecesine varmış ve "birinin tasavvuf ile olan alakası, adaletini zedelediği için şahitliği reddolunmalıdır" iddialarını dillendirebilmişler, "falan kişi güvenilir değildir ve ondan gelen bir habere güvenilmez zira o sufi'dir" diyebilecek kadar haddi aşmışlardır.

Tasavvufu sürekli zemmedip, sufi büyüklerine harp açmış olmalarına rağmen bazı tasavvuf münkirlerinin, ders kürsülerinde ve Cuma namazlarında, daha önce onlara yapmış oldukları ithamlardan hayâ etmeksizin bu sufi büyüklerinin sözlerini insanlara nakletmeleri çok şaşırtıcı bir çelişki olarak kalmaktadır. Onlar, hiç utanmadan ve gayet rahat bir şekilde: "Fudayl bin İyaz dedi ki, Cüneyd Bagdadi dedi ki, Hasan Basri, Sehl bin Tüsteri, Muhasibi ve Bişri Hafi dedi ki" diyerek nakiller yapabilmektedirler.

İsimleri sayılan bu insanlar, tasavvufun imamları, kutupları, asıl ve temel taşlarıdır. Tasavvuf kitapları, bunların sözleri, menkıbeleri ve hayat hikâyeleri ile doludur. Bu nakilleri yapanlar, cahil ve kör müdürler? Yoksa kendilerini cahil ve körmüş gibi mi göstermeye çalışmaktadırlar? Anlaşılır gibi değil doğrusu.

Tasavvufun temelini atan bu büyük insanların gerçek mevkilerinin anlaşılması için, islam dini ve sünnet hakkında söyledikleri bazı sözleri burada nakletmek istiyoruz. Zira birinin görüşlerini en iyi kendisi bilir ve görüşünü en iyi kendisinden öğrenebiliriz.

Tasavvuf Büyüklerinin Sünnete Bağlılığı

Cüneyd Bagdadi şöyle der: "Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in yoluna ve sünnetine uymak ve onun izini takip etmekten başka bütün yollar insanlara kapalıdır. Çünkü bütün hayır yolları, sadece Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e, onun izini takip edip ona tabi olanlara açıktır, başkasına değil."

Ebu Yezid Bestami bir gün talebelerinin yanına gelmiş ve şöyle demiştir: "Kalkın ve şu Allah'a dost olmakla meşhur olmuş falan adama bir gidelim. Bayezid Bestami, talebeleri ile beraber dışarı çıkıp baktığında bu adamın mescide doğru geldiğini fakat gelirken de kıbleye doğru tükürdüğünü görür. Bunun üzerine Bayezid Bestami, yolunu değiştirip ona selam vermeden geri döner ve yanındakilere: "Rasulüllah *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in bir edebini yerine getirmekte kendisine güvenemediğimiz birisinin, sahip olduğunu iddia ettiği velayet ve sıdk makamlarında olduğuna nasıl güvenebiliriz" der.

Zünnun Mısri şöyle der: "Dört şey, hakkında konuşulmaya değerdir. Bunlar; Celil olan Allah'ı sevmek, zelil olan dünyadan nefret etmek, Kur'an'a tabi olmak ve bu halin değişmesinin tehlikelerinden korkmaktır. Allah'ı seven bir kimsenin alameti, Allah'ın sevgilisi Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in ahlakına, yaptıklarına, emrettiklerine yani sünnetine tabi olmaktır."

Sırrı Sakati şöyle der: “Tasavvuf üç şeye verilen isimdir. Bunlar şunlardır; Allah’ı bilmenin, ona karşı olan korku ve saygıyı söndürmemek, batından gelen bir keşfî bilginin, kitap ve sünnetin zahirine muhalif olduğu müddetçe ondan bahsetmemek, zuhur eden kerametlerin, Allah’ın haram sınırlarını aşmaya sebep olmaması.”

Ebu Nasır Bişr bin Haris Hafi der ki: “Bir gün Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*’i rüyamda gördüm. O bana şöyle sordu: “Ey Bişr! Neden Allah seni akranlarının üstünde bir mertebeye çıkardı biliyor musun?” ben de “hayır ya rasulallah, neden” diye karşılık verdim. O cevaben bana: “Sünnetime ittiba etmen, salihlere hizmet etmen, kardeşlerine nasihat etmen, ashabıma ve ehli beytime olan muhabbetinden dolayı. İşte bunlar seni ebrar kullar zümresine ilhak etti” buyurdular.”

Ebu Yezid Tayfur bin İsa el-Bestami şöyle der: “Bir ara Allah’a, benden yemek yeme ve kadına meyil etme sıkıntısını gidermesi için dua etmek istedim. Ama sonra kendi kendime: “Nasıl böyle bir şeyi isterim? Allah’ın Rasulü böyle bir şey istememişken ben nasıl isterim” dedim ve bu işten vazgeçtim. Sonrasında ise Allah *-celle celâluhu-*, önümde bir kadın mı var yoksa duvar mı diye fark edemeyecek derecede kadın sıkıntısını benden giderdi.”

Şöyle diyen de yine o’dur: “Eğer kerametleri olan bir adamın havada uçtuğunu bile görseniz, onun Allah’ın emir ve yasak sınırlarına olan riayetine, şeriati nasıl yaşadığına bakınız.”

Ebu Süleyman Abdurrahman bin Atıyye bin Darani der ki: “Ne zaman sufi nüktelerinden bir şey kalbime doğsa, adil birer şahit olan Kur’an ve sünnetle onu desteklemeden kabul etmem.”

Ebu Hasan Ahmed bin Hıvari: “Rasulüllah *-sallallahu aleyhi ve sellem-*’in sünnetine tabi olmadan yapılan her amel boştur” demiştir.

Ebu Hafs Ömer bin Müsellem Haddad şöyle demiştir: “Her kim ki yaptığı ve söylediği şeyleri daima kitap sünnet terazisiyle ölçerse, insanların mahkeme edildiği günde onları itiraf etmek zorunda kalmaz.”

Ebu Kasım Cüneyd bin Muhammed: “Kim Kur’an’ı hıfzetmemiş ve hadis yazmamışsa o kişiye tabi olunmaz. Zira bizim bildiğimiz her şey Kur’an ve sünnet kontrolündedir” demiştir. Benzer bir şekilde şöyle de söylemiştir: “Bizim mezhebimiz Kur’an ve sünnetin kontrolü altında olup, bütün ilmimiz de Rasulüllah *-sallallahu aleyhi ve sellem-*’in hadisleriyle örülmüştür.”

Ebu Osman Said bin İsmail Hıri bir gün bir baygınlık geçirdi. Oğlu Ebubekir, ne olduğunu anlamak için gömleğini yırtarak çıkarmak zorunda kaldı. Baygınlık hali geçip parçalanmış gömleğinin kötü görüntüsünü gören Ebu Osman: “Oğlum! Zahirde görülen sünnete muhalefet, batında yer alan bir riyanın alametidir” demiştir.

O, şöyle de demiştir: “Allah *-celle celâluhu-* ile olan beraberlik; edepli olmak, daima onu ve heybetini hatırlamaktır. Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-* ile olan beraberlik; onun sünnetine ittiba ve fıkıh neyi gerektiriyorsa onu yapmaktır. Allah dostlarıyla olan beraberlik; onlara hürmet ve hizmet etmektir. Aile ile olan berberlik; onlara güzel ahlakla muamele etmektir. Din kardeşlerinle olan beraberlik; harama düşmemek şartıyla onlarla görüşmeye ve sohbete devam etmektir. Cahillerle olan beraberlik ise onlara şefkat ve dua ile yaklaşmak ile olur.”

Şu sözler de ona aittir: “Kim sünneti kendisine lider kabul ederse hikmet ile konuşur, kim hevasını kendine lider seçerse bid’atten bahsetmeye başlar. Allah *-celle celâluhu-* şöyle buyurmuştur:

“Eğer peygambere itaat edersenız hidayete erersiniz” (Nur 54).

Ebu Hasan Ahmed bin Muhammed en-Nuri şöyle demiştir: “Her kim ki kendisinde Allah ile olan berberliğinden dolayı, şeriatın dışına çıkabilecek bir takım haller yaşadığını iddia

ediyorsa ondan uzak durun. Zira o bid’atçi biridir.”

Ebu Fevaris Şah bin Kirmani şöyle demiştir: “Kim gözünü haramdan sakınır, nefsini şehvetlerden korur, batınını devamlı murakabe, zahirini sünnete ittiba ile mamur eder ve helal yemeyi alışkanlık haline getirirse; feraseti ona hata yaptırmaz.”

Ebu Ahmed bin Muhammed bin Sehl bin Ata el-Âdemi şöyle söyler: “Kim şeriatin ölçülerine yapışırsa, Allah *-celle celâluhu-* onun kalbini marifet nuruyla doldurur. Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*’in ahlakı ile ahlaklanıp, yaptıkları ve emrettiklerine ittiba etmekten daha şerefli bir makam yoktur.”

Şu ifadeler de onundur: “Sana bir şey sorulduğu zaman iliminle cevabını ara, orada bulamazsan hikmet meydanına bak, orada da bulamazsan onu tevhit tartısıyla tart, bu üç alan sana onu doğrulamıyorsa onu şeytanın yüzüne çarp.”

Ebu Hamza Bağdadi el-Bezzaz şöyle demiştir: “Kim hakkın yolunu bilirse ona orada yürümek kolay gelir. Hakkın yolu da ancak, yapılan ve söylenen her şeyde Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*’e ittiba etmekle bulunabilir.”

Ebu İshak İbrahim bin Davud er-Rıkki demiştir ki: “Allah *-celle celâluhu-*’yu sevmenin alameti ona itaat etmek ve Peygamberimiz *-sallallahu aleyhi ve sellem-*’e ittiba etmektir.”

Mümşad ed-Dinveri şöyle der: “Müridin edebi meşayıha hürmet etmek, din kardeşlerine hizmet etmek, sebepleri aşarak şeriatin gereklerini muhafaza etmektir.”

Ebu Muhammed Abdullah bin el-Menazil demiştir ki: “Her kim farzlardan birini yerine getirmiyorsa mutlaka öncesinde sünnetleri terk etme musibetine maruz kalmıştır. Kim sünnetleri terk ediyorsa daha öncesinde bid’atleri işleme musibetine uğramıştır.”

Seyyid Muhammed Bin Alevî El-Mâlikî